

دستورالعمل اجرایی بازنگری شده آیین‌نامه‌ی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته

به شیوه‌ی آموزشی - پژوهشی - دانشگاه محقق اردبیلی

مقدمه

سرعت پرشتاب علم و فناوری و ظهور پیشرفت‌های عظیم علمی در هزاره‌ی سوم، کشورهای جهان را در شرایطی قرار داده است که ایجاد تحوّل راهبردی در برنامه‌های توسعه، امری حیاتی و گامی اساسی در جهت توسعه‌ی همه‌جانبه است و بر این مبنا، آموزش عالی و تمامی کارگزاران نظام علمی کشور و به طور کلی نهادهای موّلد اندیشه، نقش کلیدی در تبیین و تحقّق این تحوّل راهبردی - با الهام از برنامه‌های توسعه و اهداف بلند سند چشم‌انداز ۲۰ ساله‌ی جمهوری اسلامی ایران - خواهند داشت. متولیان و برنامه‌ریزان حوزه‌ی آموزش عالی کشور نیز همسو و هماهنگ با نهضت تحول‌خواهی علمی کشور و بهره‌مندی از فرصت‌های پیش آمده، در راستای ارتقای کیفیت، لزوم بازنگری آیین‌نامه‌ها، ضوابط و مقرّرات آموزشی را در صدر اولویتهای کاری خود قرار داده‌اند. دانشگاه محقق اردبیلی به منظور اجرایی نمودن آیین‌نامه‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته‌ی مصوّب جلسه‌ی ۷۱۴ مورخ ۱۳۸۸/۰۱/۱۵ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی و به استناد به مواد ۳۶ و ۳۷ آیین‌نامه‌ی مذکور و نیز به منظور به روزرسانی دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه‌ی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته به شیوه‌ی آموزشی - پژوهشی (مصوّب جلسه‌ی مورخ ۱۳۸۹/۰۳/۱۰ شورای دانشگاه) این دستورالعمل را تدوین نموده است.

تعاریف

دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته: دوره‌ای بالاتر از دوره‌ی کارشناسی است که بر اساس برنامه‌های مصوّب شورای گسترش آموزش عالی، به اخذ مدرک کارشناسی ارشد در رشته‌ی مربوطه منتهی می‌شود.

دوره: دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته.

پایان‌نامه: فعالیتی پژوهشی است که در زمینه‌ی یک رشته‌ی تحصیلی مربوط و تحت راهنمایی استاد(ان) راهنما انجام می‌گیرد.

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

دانشگاه: منظور دانشگاه محقق اردبیلی است.

گروه آموزشی: واحدی است متشکل از اعضای هیأت علمی متخصص در یک رشته که در دانشکده یا آموزشکده دایر است.

شورای تحصیلات تکمیلی گروه: شورایی است متشکل از اعضای هیأت علمی گروه با مرتبه‌ی علمی استادیاری به بالا.

شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده: شورایی است متشکل از رییس، معاونان و مدیران گروه‌های آموزشی دانشکده که

امورات آموزشی و پژوهشی دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی را بر عهده دارد.

دانشجو: دانشجوی دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشگاه محقق اردبیلی.

سمینار: منظور تحقیق و تتبع نظری است.

طرح پیشنهادی: یا پورپوزال، پیش‌نویسی است که در آن، اطلاعات کلیدی مربوط به موضوع، مراحل اجرا و هزینه‌های

انجام پایان‌نامه در قالب فرم مربوطه تکمیل می‌گردد.

بخش اول: مقررات آموزشی

دروس جبرانی

ماده ۱) چنانچه رشته‌ی تحصیلی دوره‌ی کارشناسی دانشجو با رشته‌ی تحصیلی دوره‌ی کارشناسی ارشد وی تجانس نداشته باشد دانشجو باید به تشخیص گروه آموزشی مربوطه، تعدادی از دروس را تحت عنوان جبرانی با دانشجویان دوره‌ی کارشناسی یا کارشناسی ارشد (به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه) بگذراند.

تبصره ۱: حداکثر دروس جبرانی، ۱۲ واحد و حداقل آن، ارائه‌ی یک ماده‌ی درسی می‌باشد. در انتخاب دروس دوره، اولویت با دروس جبرانی است.

تبصره ۲: تعیین تعداد و عناوین دروس جبرانی بر اساس برنامه‌ی مصوب هر رشته بر عهده‌ی شورای تحصیلات تکمیلی گروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده است و زمان انتخاب آن‌ها حداکثر در دو نیمسال اول تحصیلی دانشجو خواهد بود.

تبصره ۳: دروسی را که دانشجو قبلاً در دوره‌ی کارشناسی گذرانده است، تکرار آن در صورتی که عنوان درس، بر اساس سرفصل برنامه‌ی مصوب دوره باشد، مجاز نیست.

تبصره ۴: اخذ دروس جبرانی، مستلزم پرداخت شهریه‌ی متغیر دوره‌ی شبانه‌ی دانشجویان هم ورودی دانشجو می‌باشد.

تبصره ۵: حداقل نمره‌ی قبولی در دروس جبرانی، ۱۲ است.

تبصره ۶: نمره‌ی درس جبرانی در کارنامه‌ی دانشجو درج شده ولی در میانگین آن نیمسال و میانگین کل محاسبه نمی‌گردد.

تبصره ۷: گروه آموزشی موظف است در ابتدای دوره، درس / دروس جبرانی دانشجو را مشخص نماید و دانشجو نیز موظف است تمامی این دروس را با موفقیت بگذراند. در صورتی که دانشجو در درس / دروس جبرانی نمره‌ی قبولی کسب ننماید موظف است فقط عین همان درس / دروس را مجدداً بگذراند و گروه آموزشی نمی‌تواند نوع درس / دروس را تغییر دهد. در شرایط استثنایی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تصمیم‌گیری خواهد نمود.

دروس دوره

ماده ۲) تعداد واحدهای درسی دوره بر حسب رشته، بدون احتساب دروس جبرانی، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است.

تبصره ۱: تعداد واحدهای درسی را که دانشجو در هر نیمسال تحصیلی اخذ می‌نماید حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره ۲: واحد پایان‌نامه بایستی در نیمسال سوم انتخاب شود. اگر با انتخاب واحد پایان‌نامه، تعداد واحدهای انتخابی دانشجو بیش از ۱۲ واحد شود، لازم است پایان‌نامه در نیمسال چهارم تحصیلی انتخاب شود. در هر حال، در انتخاب واحد، اولویت با دروس آموزشی ارائه شده می‌باشد.

تبصره ۳: با انتخاب حداقل ۱۰ واحد جبرانی، زمان تصویب پروپوزال دانشجو (مفاد ماده‌ی ۱۵)، می‌تواند فقط یک نیمسال به تعویق بیفتد.

تبصره ۴: زمان انتخاب واحد و حذف و اضافه‌ی واحدهای درسی دوره، بر اساس تقویم دانشگاهی که قبل از شروع هر نیمسال، توسط حوزه‌ی معاونت آموزشی دانشگاه اعلام می‌گردد خواهد بود.

- تبصره ۵:** آخرین نیمسال تحصیلی، دانشجو از شرط حداقل اخذ واحد معاف است.
- تبصره ۶:** دانشجویانی که به عنوان مهمان موقت از این دانشگاه به دانشگاه دیگر منتقل می‌شوند و نیز دانشجویانی که به عنوان مهمان موقت وارد این دانشگاه می‌شوند حداکثر ۱۲ واحد درسی می‌توانند در یک نیمسال انتخاب نمایند.
- تبصره ۷:** زمان (نیمسال) ارائه‌ی دروس دوره در هر رشته، بر عهده‌ی شورای تحصیلات تکمیلی گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌باشد.
- ماده ۳)** هیچ واحد درسی در دوره نمی‌تواند به صورت ناتمام برگزار گردد مگر آنکه صراحتاً در سرفصل‌های ابلاغ شده از طرف وزارت، به امکان ناتمام اعلام شدن آن درس اشاره شده باشد.
- تبصره ۱:** واحد درسی ناتمام و سمینار (به استثنای پایان‌نامه) تنها در یک نیمسال انتخاب می‌گردد و نمره‌ی آن بایستی حداکثر، تا پایان نیمسال بعد ارائه شود. نمره‌ی واحد درسی ناتمام و سمینار، در نیمسال انتخاب شده درج می‌گردد.
- تبصره ۲:** نمره‌ی آندسته از دروسی که به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه، نیازمند اجرای پروژه‌ی کلاسی می‌باشند می‌تواند حداکثر تا ۱۵ اسفندماه (برای نیمسال‌های اول) و یا تا ۱۵ مردادماه (برای نیمسال‌های دوم) ثبت نهایی گردند.
- ماده ۴)** تعداد واحد پایان‌نامه، حداقل ۴ و حداکثر ۶ واحد درسی برای همه‌ی رشته‌ها و بر اساس برنامه‌ی مصوب می‌باشد.
- تبصره:** دانشجو پس از انتخاب واحد پایان‌نامه، تا زمانی که از آن دفاع موفق نکرده است، موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی و مقررات مربوطه و با در نظر گرفتن ماده‌ی ۱۱ و تبصره‌های ۱ و ۲ آن، در نیمسال(های) بعدی، پس از تمدید سنوات، مجدداً واحد پایان‌نامه را انتخاب نماید. در صورتی که در نیمسال(های) بعد، پس از انتخاب پایان‌نامه، مجموع واحدهای انتخابی دانشجو از ۱۲ واحد فراتر رفت، لازم است دانشجو فقط واحدهای آموزشی را انتخاب نماید.
- ماده ۵)** برگزاری دروس دوره به صورت معرفی به استاد، مجاز نمی‌باشد.

نمرات دروس و وضعیت مشروطی

- ماده ۶)** حداقل نمره‌ی قبولی در هر درس، ۱۲ است. چنانچه میانگین نمرات دروس در یک نیمسال، از ۱۴ کمتر باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط محسوب شده و دانشجویی که در دو نیمسال (متوالی یا متناوب) مشروط شود اخراج آموزشی می‌گردد.
- تبصره ۱:** وضعیت تحصیلی دانشجو از نظر مشروطی در هر نیمسال، بدون احتساب تعداد واحد انتخابی و نیز بدون احتساب نمره‌ی درس ناتمام در نظر گرفته می‌شود.
- تبصره ۲:** دانشجویی که در نیمسال آخر، به همراه پایان‌نامه، واحدهای درسی انتخاب می‌کند در صورتی مشروط محسوب می‌شود که در آن نیمسال، حداقل ۸ واحد درسی (غیر از پایان‌نامه) انتخاب نموده و معدل آن نیمسال

وی کمتر از ۱۴ شود و یا تعداد واحدهای درسی و پایان‌نامه‌ی دانشجوی در آن نیمسال، به حداقل ۸ واحد برسد و دانشجو با احتساب نمرات دروس گذرانده شده و پایان‌نامه، معدل کمتر از ۱۴ داشته باشد.

تبصره‌ی ۳: در صورتی که تعداد واحدهای درسی دانشجوی در یک نیمسال، از طریق حذف موجه درس توسط دانشکده و یا به دلیل ارائه نشدن درس (غیر از پایان‌نامه)، به کمتر از ۸ واحد تقلیل یابد و یا به ۸ واحد نرسد و میانگین نمرات دروس دانشجو در آن نیمسال از ۱۴ کمتر باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط محسوب نمی‌شود.

تبصره‌ی ۴: چنانچه دانشجو دو نیمسال مشروط گردد و ضمن دارا بودن شرایط خاص، متقاضی ادامه تحصیل نیز باشد می‌تواند درخواست ادامه‌ی تحصیل خود را به همراه مدارک مثبت و برابر مقررات، به شورای بررسی موارد خاص دانشگاه ارائه نماید تا موضوع در مرجع ذیصلاح بررسی و تصمیم‌گیری شود.

ماده‌ی ۷) میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره، نباید از ۱۴ کمتر باشد در غیر این صورت، دانش‌آموخته‌ی دوره شناخته نمی‌شود.

تبصره‌ی ۱: دانشجویی که پس از گذراندن تمامی دروس دوره و پایان‌نامه، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد می‌تواند دروسی که در آن‌ها نمره‌ی کمتر از ۱۴ احراز کرده است را با پرداخت شهریه‌ی مربوطه و فقط در یک نیمسال تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل، دانش‌آموخته شود. دانشجویی که به هر دلیل نخواهد و یا نتواند از این فرصت استفاده کند، از ادامه تحصیل محروم می‌شود و مدرکی دریافت نمی‌کند. در شرایط خاص، موضوع در شورای بررسی موارد خاص دانشگاه قابل بررسی و تصمیم‌گیری خواهد بود.

تبصره‌ی ۲: نمره‌ی پایان‌نامه در آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو ثبت می‌گردد و نباید از ۱۴ کمتر باشد.

حضور و غیبت در کلاس و امتحان

ماده‌ی ۸) حضور دانشجو در تمامی برنامه‌های درسی و دیگر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دوره، الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس نباید از ۳/۱۶ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند در غیر این صورت، نمره‌ی دانشجو در آن درس صفر محسوب می‌شود.

تبصره‌ی ۱: غیبت غیر موجه در امتحان هر درس، منجر به نمره‌ی صفر در آن درس می‌شود.

تبصره‌ی ۲: در صورتی که غیبت دانشجو در یک درس، بیش از حد مجاز بوده و یا دانشجو در جلسه‌ی امتحان پایان نیمسال آن درس حضور نیابد و از نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موجه تشخیص داده شود، آن درس از مجموعه‌ی دروس انتخابی دانشجو حذف و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مطابق مقررات، اقدام به تشخیص صحت مدارک ارائه شده از طرف دانشجو می‌نماید. در این صورت، رعایت حد نصاب ۸ واحد در آن نیمسال الزامی نیست ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل، برای دانشجو یک نیمسال کامل محسوب می‌شود.

مرخصی تحصیلی

ماده ۹) دانشجوی با اخذ مجوز از شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌تواند حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی (با احتساب سنوات) استفاده نماید.

تبصره: مرخصی زایمان و مرخصی پزشکی دانشجوی (مبتلا به بیماری‌های حادّ و مزمن) و سایر موارد خاص، در صورت ارائه‌ی درخواست کتبی و مدارک مثبت، بر اساس مقررات شورای بررسی موارد خاصّ دانشگاه می‌باشد.

انصراف از تحصیل

ماده ۱۰) دانشجوی می‌تواند به هر دلیل، از تحصیل اعلام انصراف نماید. در این صورت، باید درخواست کتبی خود مبنی بر انصراف از تحصیل را به معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده تسلیم نماید. چنانچه دانشجوی بعد از یک ماه از تسلیم درخواست، درخواست خود را پس نگیرد دانشگاه نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می‌نماید.

تبصره ۱: دانشجوی انصرافی یا اخراج از تحصیل موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید.

تبصره ۲: دانشجوی منصرف یا اخراج از تحصیل می‌تواند در صورت تسویه حساب کامل با دانشگاه و با در نظر گرفتن مقررات وزارت، مجدداً در آزمون دوره شرکت نماید.

طول دوره و تمدید سنوات

ماده ۱۱) طول مدّت دوره، حداکثر ۲ سال مشتمل بر ۴ نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۱: در موارد استثنایی، افزایش طول مدّت دوره برای یک نیمسال (بار اول) با تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و با رعایت مقررات دانشگاه مجاز است. در هر صورت، طول دوره نباید از ۲/۵ سال (۵ نیمسال) تجاوز نماید.

تبصره ۲: تمدید سنوات برای بار دوم و بعد از آن، تحت شرایط کاملاً خاص و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه، در اختیار شورای بررسی موارد خاص دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۳: دانشجوی موظف است در صورت نیاز به تمدید سنوات، درخواست خود را بر اساس فرم مربوطه، قبل از اتمام سنوات به گروه آموزشی مربوطه تحویل دهد. درخواست مذکور پس از تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و رعایت مقررات مربوطه قابل اجرا است.

تبصره ۴: در نیمسال‌های اول، دانشجوی تا ۳۰ بهمن ماه و در نیمسال‌های دوم، تا ۳۱ شهریورماه فرصت دارد تا از پایان‌نامه‌ی خود دفاع نماید. بدیهی است چنانچه دفاع از پایان‌نامه، بعد از تاریخ‌های مذکور انجام پذیرد، دانشجوی لازم است قبل از دفاع از پایان‌نامه، مطابق مقررات مربوطه اقدام به تمدید سنوات نماید. در هر دو حالت، دانشجوی نبایستی از نظر نظام وظیفه، مشکلی داشته باشد و در صورت داشتن مشکل نظام وظیفه، عنداللزوم ضروریست زودتر دفاع نماید یا نسبت به افزایش زمان معافیت تحصیلی خود اقدام نماید.

تبصره ۵: برای ثبت نمره‌ی پایان‌نامه، در صورتی که دفاع از پایان‌نامه، از اول مهرماه تا ۳۰ بهمن ماه (برای نیمسال‌های اول) و یا از اول اسفندماه تا ۱۵ تیرماه (برای نیمسال‌های دوم) صورت پذیرد، در کارنامه‌ی دانشجوی نیمسال جدیدی باز نمی‌شود و نمره‌ی پایان‌نامه در آخرین نیمسالی که پایان‌نامه در آن انتخاب شده است درج می‌گردد.

تبصره ۶: در صورتی که دفاع از پایان‌نامه، از ۱۶ تیرماه تا ۳۱ شهریورماه صورت پذیرد، در کارنامه‌ی دانشجوی ترمی تحت عنوان ترم تابستانی باز می‌شود و نمره‌ی پایان‌نامه در آن درج می‌گردد.

انتقال، مهمان موقت و مهمان تکدرس

ماده ۱۲) انتقال و تغییر رشته و گرایش در دوره ممنوع است.

تبصره ۱: انتقال از دوره‌ی روزانه به شبانه، از دوره‌های حضوری اعم از روزانه و شبانه به دوره‌های نیمه‌حضوری و از دانشگاه‌های دولتی به دانشگاه‌های غیر دولتی با موافقت دانشگاه و دانشگاه مقصد بلامانع است.

تبصره ۲: دانشجویانی (اعم از دوره‌ی روزانه یا شبانه) که به صورت مهمان موقت و یا انتقال دائم به این دانشگاه منتقل می‌شوند، لازم است در پرداخت شهریه بر اساس مقررات دانشگاه عمل نمایند.

تبصره ۳: دانشجویانی (اعم از دوره‌ی روزانه یا شبانه) که متقاضی گذراندن یک درس به صورت مهمان تکدرس در این دانشگاه هستند، لازم است برابر مقررات مربوطه شهریه پرداخت نمایند.

ماده ۱۳) دانشجو می‌تواند حداکثر دو نیمسال را با موافقت دانشگاه مبدأ و دانشگاه مقصد به عنوان مهمان بگذراند.

تبصره ۱: دانشجویانی که به عنوان مهمان موقت از این دانشگاه به دانشگاه دیگر منتقل می‌شوند لازم است فقط آن دسته از دروسی را که در آن نیمسال در این دانشگاه ارائه شده است را در دانشگاه مقصد انتخاب نمایند.

تبصره ۲: در صورتی که ارائه‌ی یک ماده‌ی درسی جهت فارغ‌التحصیلی دانشجو در دانشگاه ممکن نباشد دانشجو می‌تواند آن درس را با موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در یکی از دانشگاه‌های دولتی دیگر که مجری دوره است به صورت مهمان تکدرس بگذراند.

معادل‌سازی دروس

ماده ۱۴) معادل‌سازی دروس دوره، با نظر موافق گروه آموزشی مربوطه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و با شرایط زیر امکانپذیر است:

الف) پذیرش وی برای ورود به دوره، مورد تأیید وزارت باشد.

ب) مؤسسه‌ی قبلی دانشجو در رشته‌ی تحصیلی، مورد تأیید وزارت باشد.

ج) دروس گذرانده‌ی دانشجو با برنامه‌های مصوب شورای برنامه‌ریزی وزارت، حداقل ۸۰ درصد اشتراک محتوایی داشته باشد (به تشخیص گروه آموزشی مربوطه).

د) نمره‌ی درس مورد نظر از دانشگاه‌های دولتی غیر پولی (مجری دوره‌های روزانه یا نوبت دوم)، کمتر از

۱۶ و از دانشگاه‌های غیر دولتی و دولتی پولی، کمتر از ۱۸ نباشد.

تبصره ۱: حداکثر ۵۰ درصد واحدهای درسی دوره (بدون احتساب تعداد واحد پایان‌نامه) قابل معادل‌سازی است.
تبصره ۲: به ازای هر ۱۰ واحد درسی معادل‌سازی شده، یک نیمسال از حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی کسر می‌گردد.
تبصره ۳: حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی دانشجوی، درخواست معادل‌سازی دروس از دانشجوی پذیرفته می‌شود و مدیر گروه مربوطه موظف است اقدام لازم را در این خصوص انجام دهد.

بخش دوم: مقررات مربوط به پایان‌نامه

انتخاب موضوع و استاد راهنما

ماده ۱۵) دانشجوی موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، موضوع و پرپوزال پایان‌نامه‌ی خود را با نظر استاد(ان) راهنما و تأیید گروه مربوطه تعیین و تنظیم نماید. پرپوزال پایان‌نامه پس از تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قطعیت می‌یابد.

تبصره ۱: عدم تصویب پرپوزال پایان‌نامه‌ی دانشجوی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تا شروع نیمسال سوم تحصیلی و نیز عدم انتخاب واحد در آغاز هر نیمسال تحصیلی، به منزله‌ی انصراف دانشجوی از تحصیل تلقی می‌شود. در موارد استثنایی که دانشجوی عذر موجه داشته باشد می‌تواند با موافقت گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل و با در نظر گرفتن ماده‌ی ۹، از یک نیمسال مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

ماده ۱۶) راهنمایی پایان‌نامه‌ی دانشجوی، با هدایت یک و یا دو استاد راهنما (به صورت مشترک) انجام می‌شود در این صورت، لازم است استاد راهنمای اول (اصلی)، حداقل، ۶۰ (شصت) درصد مسئولیت هدایت پایان‌نامه را بر عهده داشته باشد.

تبصره ۱: استاد راهنمای اول، بایستی دارای مدرک دکترای تخصصی و عضو هیأت علمی دانشگاه محقق‌ارذیلی بوده و حداقل، دارای مرتبه‌ی استادیاری با ۲ (دو) نیمسال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های کارشناسی یا ۱ (یک) نیمسال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های دولتی باشد. در موارد خاص، به پیشنهاد مدیر گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تصمیم‌گیری خواهد شد.

تبصره ۲: در شرایط خاص، تعیین استاد راهنمای دوم خارج از دانشگاه (که بایستی حداقل، دارای مدرک دکتری تخصصی باشد)، با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه و تعیین استاد راهنمای اول پایان‌نامه از خارج از دانشگاه، با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه، دانشکده و دانشگاه امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره ۳: در صورت نیاز و به پیشنهاد استاد راهنما، می‌توان یک یا دو استاد مشاور (از داخل یا خارج از دانشگاه که حداقل، بایستی دارای مدرک کارشناسی ارشد مرتبط باشند) برای هدایت دانشجوی تعیین نمود.

تبصره ۴: دانشجویان دوره‌ی دکتری در صورتی که امتحان جامع دوره‌ی دکتری را با موفقیت گذرانده باشند می‌توانند با رضایت استاد راهنمای اول خود، حداکثر در ۲ پایان‌نامه به عنوان استاد مشاور دانشجوی انتخاب شوند.

تبصره ۵: بستگان درجه یک دانشجو (پدر، مادر، برادر، خواهر، همسر و فرزند)، نمی‌توانند استاد راهنمای اول و دوم، استاد مشاور و داور پایان‌نامه‌ی دانشجو باشند.

تبصره ۶: برای تدریس در دوره، دارا بودن حداقل، مدرک دکتری تخصصی مرتبط و مرتبه‌ی استادیاری با حداقل یک نیمسال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های کارشناسی یا تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های دولتی ضروری است. در موارد خاص، بر اساس پیشنهاد مدیر گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تصمیم‌گیری خواهد شد. **ماده ۱۷)** تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجو در مرحله‌ی پژوهشی و تدوین پایان‌نامه، باید با هدایت و نظارت استاد(ان) راهنما صورت گیرد. دانشجو موظف است در پایان هر نیمسال تحصیلی، گزارش پیشرفت اجرای پایان‌نامه را تهیه و به استاد راهنما تحویل دهد.

ماده ۱۸) پایان‌نامه‌های دوره با در نظر گرفتن تخصص عضو هیأت علمی و بر اساس اعلام ظرفیت گروه آموزشی مربوطه و رعایت نسبت تعداد دانشجو به اعلام ظرفیت، توسط شورای تحصیلات تکمیلی گروه بین اعضای هیأت علمی گروه تقسیم می‌گردند.

دفاع از پایان‌نامه

ماده ۱۹) دانشجو پس از تدوین پایان‌نامه و تنظیم آن بر اساس راهنمای نحوه‌ی تدوین و نگارش پایان‌نامه‌های دانشگاه و تأیید آن توسط استاد(ان) راهنما و مشاور، موظف است برای دفاع از پایان‌نامه‌ی خود در حضور هیأت داوران، درخواست مجوز نماید.

تبصره: پس از تصویب پایان‌نامه در شورای تحصیلات تکمیلی گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تعیین نهایی داور پایان‌نامه (بر اساس بند ج ماده ۲۰)، معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است پایان‌نامه را برای داور منتخب به صورت محرمانه ارسال و نظر وی را در مورد کفایت و محتوای علمی و پژوهشی پایان‌نامه اخذ نماید. تأیید کتبی داور مبنی بر قابل قبول بودن پایان‌نامه، برای صدور مجوز دفاع از پایان‌نامه لازم می‌باشد.

ماده ۲۰) ترکیب هیأت داوران در جلسه‌ی دفاع از پایان‌نامه‌ی دانشجو به شرح زیر است:

الف) استاد(ان) راهنما. (استاد راهنمای اول، رئیس هیأت داوران و اداره‌کننده‌ی جلسه بوده و حضور وی در جلسه الزامی است).

ب) استاد(ان) مشاور.

ج) یک نفر از اعضای هیأت علمی گروه و یا خارج از گروه (با در نظر گرفتن تخصص) به پیشنهاد شورای تحصیلات تکمیلی گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به عنوان داور داخلی (که بایستی حداقل، دارای مرتبه‌ی استادیاری با یک سال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و راهنمایی حداقل، یک پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد یا یک رساله‌ی دکتری در رشته‌ی مربوط می‌باشد). در موارد استثنایی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تصمیم‌گیری خواهد نمود.

د) معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده یا نماینده‌ی وی به عنوان نماینده‌ی مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه (بدون حق رأی و به عنوان ناظر بر اجرای صحیح مقررات مصوب).

تبصره‌ی ۱: حضور تمامی اعضای هیأت داوران در جلسه‌ی دفاع از پایان‌نامه‌ی دانشجو الزامی است. در صورتی که معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، استاد راهنما یا مشاور پایان‌نامه باشد، یک عضو هیأت علمی از گروه یا دانشکده، از طرف شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به عنوان نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین می‌شود.

تبصره‌ی ۲: در صورتی که تمامی اساتید مشاور، با دلایل موجه، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده نتوانند در جلسه‌ی دفاع شرکت نمایند، به انتخاب معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی یا رییس دانشکده، یک داور به ترکیب هیأت داوران اضافه می‌شود. در هر حال، در جلسه‌ی دفاعیه، بایستی ۳ (سه) نمره‌ی مستقل به دانشجو داده شود.

تبصره‌ی ۳: تمامی حق الزحمه‌ی استاد/ اساتید راهنمای دوم و یا استاد/ اساتید مشاور داخل دانشگاه که بدون دلیل موجه، در جلسه‌ی دفاعیه‌ی دانشجو حضور نمی‌یابند پرداخت نمی‌شود. تشخیص موجه بودن یا نبودن غیبت استاد/ اساتید مذکور، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌باشد.

نمره‌ی پایان‌نامه

ماده ۲۱) ملاک تصمیم‌گیری در خصوص ردّ یا قبول پایان‌نامه‌ی دانشجو و همچنین درجه‌ی آن، میانگین نمراتی است که اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه‌ی دفاعیه، به پایان‌نامه‌ی دانشجو می‌دهند.

تبصره: در صورت وجود بیش از یک نفر استاد راهنما، میانگین وزنی نمرات اساتید راهنما (بر اساس سهم مشارکت) و در صورت وجود بیش از یک نفر استاد مشاور، میانگین حسابی نمرات اساتید مشاور به عنوان نمره‌ی هر یک از آن‌ها در نمره‌ی کل منظور خواهد شد.

ماده ۲۲) نمره‌ی پایان‌نامه بدون در نظر گرفتن نمره‌ی مقاله، حد اکثر ۱۹ از ۲۰ می‌باشد که به صورت جدول زیر ارزیابی می‌گردد:

عنوان	حدود نمرات
محتوای علمی و پژوهشی پایان‌نامه	۱۴ - ۰
حوهی تدوین، رعایت ترتیب ارکان پژوهش و قواعد نگارش پایان‌نامه	۳ - ۰
حوهی ارائه و توانایی دانشجو در پاسخ به سؤالات در جلسه‌ی دفاعیه	۲ - ۰

تبصره‌ی ۱: یک نمره‌ی پایان‌نامه برای مقالات مستخرج از پایان‌نامه مطابق جدول زیر در نظر گرفته می‌شود مشروط بر اینکه مقاله با نام استاد راهنما و دانشجو و نیز با نام دانشگاه محقق اردبیلی ارائه شود و اصل مستندات مربوطه (اصل نامه‌ی پذیرش / اصل مجله / اصل گواهی ارائه‌ی مقاله در همایش و یا هر گونه مدرک مثبته‌ی دیگر) در جلسه‌ی دفاع ارائه گردد:

۱	پذیرش یا چاپ مقاله در مجلات علمی - پژوهشی مورد تأیید وزارتین، شورای راهبری ISC یا نمایه شده در JCR (با تأیید معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده).
۲	پذیرش یا چاپ مقاله در مجلات نمایه شده در Scopus, Web of Science, انجمن‌های علمی معتبر و پایگاه‌ها و انتشارات بین‌المللی معتبر (با تأیید معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده) به شرطی که در لیست مجلات کم اعتبار و یا در لیست مجلات نامعتبر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نباشند.
۳	پذیرش یا چاپ مقاله در مجلات علمی ترویجی مورد تأیید وزارتین و مقالات کوتاه (با تأیید معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده).
۴	پذیرش یا چاپ مقاله در مجلات بدون رتبه ولی دارای هیأت تحریریه‌ی معتبر (با تأیید معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده).
۵	چاپ و ارائه‌ی مقاله‌ی کامل در همایش‌های بین‌المللی، ملی و منطقه‌ای.
۶	چاپ و ارائه‌ی چکیده‌ی مقاله در همایش‌های بین‌المللی، ملی و منطقه‌ای.
۷	چاپ چکیده‌ی مبسوط مقالات در کنفرانس‌ها.
۸	ثبت اختراع از پایان‌نامه و تأیید آن توسط مراجع ذی صلاح.
۹	انتخاب و اجرای موضوع پایان‌نامه از بین اولویت‌های پژوهشی سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی به شرط عقد قرارداد و اتمام کار (با تأیید معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه).

تبصره‌ی ۲: نمره‌ی هر مقاله‌ی مستخرج از پایان‌نامه برای دفاع، فقط برای یک دانشجو (دانشجوی نفر اول) محسوب می‌شود.

ماده ۲۳) نتیجه‌ی ارزیابی پایان‌نامه، به صورت جدول زیر اعلام می‌شود:

وضعیت	درجه (معیار ارزیابی)	نمره
قبول	عالی	۱۹ - ۲۰
قبول	بسیار خوب	۱۸ - ۱۸/۹۹
قبول	خوب	۱۶ - ۱۷/۹۹
قبول	قابل قبول	۱۴ - ۱۵/۹۹
مردود	غیر قابل قبول	کمتر از ۱۴

تبصره: چنانچه پایان‌نامه‌ی دانشجو، «غیر قابل قبول» ارزیابی شود، بنابر تشخیص هیأت داوران، دانشجو مجاز است در مدت حداکثر شش ماه، به شرط اینکه از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی بیشتر نشود، اصلاحات لازم در پایان‌نامه را به عمل آورده و فقط برای یکبار دیگر از آن دفاع نماید.

بخش سوم: سایر مقررات

ماده‌ی ۲۴) تاریخ فارغ‌التحصیلی دانشجو، تاریخ دفاع قابل قبول از پایان‌نامه می‌باشد.

ماده‌ی ۲۵) چاپ پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد بلامانع است اما ضروری است دانشجو تمامی قوانین و مقررات دانشگاه در این مورد را رعایت نماید. در غیر این صورت، دانشگاه مختار خواهد بود از طریق مراجع ذی صلاح، نسبت به احقاق حقوق خود اقدام نماید.

ماده‌ی ۲۶) در موارد زیر، دانشجو از ادامه‌ی تحصیل در دوره محروم می‌شود:

الف) عدم انتخاب واحد در آغاز هر نیمسال تحصیلی و یا عدم ثبت پایان‌نامه در زمان مقرر بدون دلیل موجه (با رعایت تبصره‌ی ۱ ماده‌ی ۱۵).

ب) میانگین کل نمره‌های دروس گذرانده با پایان‌نامه، کمتر از ۱۴ شود (با رعایت تبصره‌ی ۱ ماده‌ی ۷ و تبصره‌ی ماده‌ی ۲۳).

ج) پایان‌نامه‌ی دانشجو با رعایت تبصره‌ی ماده‌ی ۲۳، «غیرقابل قبول» ارزیابی شود.

د) مدت مجاز تحصیل دانشجو با رعایت تبصره‌های ۱ و ۲ ماده‌ی ۱۱، به پایان برسد.

تبصره: در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه‌ی تحصیل در دوره، دانشگاه مجاز است با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، صرفاً گواهینامه‌ای را بر اساس کارنامه‌ی تحصیلی دانشجو صادر نماید.

ماده‌ی ۲۷) این دستورالعمل، در ۳ بخش، ۲۷ ماده و ۵۸ تبصره در تاریخ ۱۳۹۳/۰۹/۰۳ در شورای دانشگاه محقق‌اردیلی به تصویب رسیده و برای دانشجویانی که از سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و پس از آن، در دوره‌ی کارشناسی ارشد در این دانشگاه پذیرفته می‌شوند، لازم‌الاجراست. از تاریخ اجرای این دستورالعمل، تمامی دستورالعمل‌ها و مصوبات مغایر با این دستورالعمل، لغو می‌شوند. هرگونه تفسیر مفاد این دستورالعمل و یا تغییر در آن، صرفاً در اختیار شورای دانشگاه می‌باشد.